

علل مرگ مغزی و نتیجه پیگیری آنها جهت اهدای اعضا در

بیمارستانهای تابعه دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

دکتر حمیدرضا خدای‌ویشته^۱، دکتر فریبا قربانی^۱، دکتر امید قبادی^۱، دکتر شادی شفق^۱، دکتر محمداسماعیل بریطی^۱، آمنه رستمی‌لویه^۲، دکتر کتایون نجفی‌زاده^{۳*}

۱. پزشک عمومی، مرکز تحقیقات اهدای اعضا ایران، مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی سل و بیماریهای ریوی، بیمارستان دکتر مسیح دانشوری، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
۲. کارشناس روانشناسی، مرکز تحقیقات اهدای اعضا ایران، مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی سل و بیماریهای ریوی، بیمارستان دکتر مسیح دانشوری، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
۳. دانشیار، فوق تخصص بیماریهای ریوی و مراقبتهای ویژه، مرکز تحقیقات پیوند ریه، مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی سل و بیماریهای ریوی، بیمارستان دکتر مسیح دانشوری، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

چکیده

سابقه و هدف: مرگ مغزی آسیب غیرقابل برگشت مغز و ساقه مغز است و امروزه یکی از منابع اصلی تأمین عضو می‌باشد. با این حال در ایران خانواده‌های کمی حاضر به اهدای عضو می‌گردند. هدف این مطالعه بررسی علل مرگ مغزی و میزان اهدای عضو در بیمارستانهای تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی بود.

مواد و روشها: این مطالعه توصیفی در سال ۱۳۸۸ در بیمارستانهای تابعه دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی انجام شد. پس از شناسایی بیماران مشکوک به مرگ مغزی، بیمار توسط یک هماهنگ کننده ماهر بررسی می‌شد و در صورت مناسب بودن برای اهدای اعضا، با خانواده وی مشاوره صورت می‌گرفت. در صورت رضایت خانواده و تأیید نهایی مرگ مغزی، اهدای اعضا انجام می‌شد.

یافته‌ها: در ۳۷۳ نفر از مجموع ۴۶۷ بیمار، مرگ مغزی تأیید شد. سن ۲۹ نفر (۸٪) ۱۵ سال یا کمتر (میانگین: ۱۰ سال) و ۳۴۴ نفر (۹۲٪) بیش از ۱۵ سال (میانگین: ۴۷ سال) بود. ترومای ناشی از تصادف (۳۵٪) شایعترین علت مرگ مغزی بود؛ دومین علت در بیماران ۱۵ سال یا کمتر، تومورهای مغزی (۱۴٪) و در بیماران بزرگتر از ۱۵ سال، خونریزی‌های مغزی و CVA ایسکمیک (هر کدام ۱۴٪) بود. در مجموع ۱۸۴ نفر (۴۹٪) دهنده مناسب تشخیص داده شدند که با خانواده ۱۶۰ نفر مشاوره شد. در ۱۱۷ مورد (۷۳٪)، بستگان بیمار رضایت به اهدای اعضا ندادند، ۲ بیمار (۱٪) پیش از اهدای عضو فوت شدند و اهدای عضو تنها در ۴۱ نفر (۲۶٪) انجام شد. درصد اهدای عضو در دهنندگان مناسب در بیماران ترومایی، خونریزی مغزی، CVA ایسکمیک و تومورهای مغزی به ترتیب ۲۴٪، ۲۵٪، ۲۳٪ و ۴۷٪ بود. با وجود اینکه ۸۰٪ بیماران ترومایی، دهنده مناسب تشخیص داده شدند، در ۷۴٪ موارد بستگان آنها رضایت به اهدای عضو نداشتند.

نتیجه‌گیری: مطالعه حاضر نشان داد که شایعترین علت مرگ مغزی ترومای ناشی از تصادف است. با وجود اینکه اکثر بیماران ترومایی دهنده مناسب تشخیص داده می‌شوند، اما در بیش از دو سوم موارد بستگان بیمار رضایت به اهدای عضو ندارند. از اینرو برنامه‌ریزی برای ارتقای سطح فرهنگی جامعه برای آگاهی و شناخت ماهیت مرگ مغزی و لزوم اهدای عضو ضروری به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: مرگ مغزی، اهدای عضو، ترومای ناشی از تصادف، رضایت به اهدای عضو

لطفاً به این مقاله به صورت زیر استناد نمایید:

Khoddami Vishteh HR, Ghorbani F, Ghobadi O, Shafaghi Sh, Barbaty ME, Rostami Louyeh A, Najafizadeh K. Causes and follow-up outcomes of brain dead patients in Shahid Beheshti University of Medical Sciences hospitals. *Pejouhandeh* 2010;15(4):171-8.

مقدمه

مرگ مغزی، قطع کلیه اعمال مغز و ساقه مغز در یک بیمار در کمای عمیق است که شواهدی دال بر مصرف داروهای

تضعیف‌کننده دستگاه عصبی مرکزی، هیپوترمی، اختلالات متابولیک، توکسیک یا اندوکراین را ندارد (۱). مرگ مغزی ۷۹٪ تمام مرگها، ۴-۱٪ مرگهای بیمارستانی و ۸-۱۳٪ مرگهای رخ داده در ICU را تشکیل می‌دهد (۲). مرگ مغزی وضعیت قابل بازگشتی نیست و امکان حیات مجدد برای این بیماران وجود ندارد. با این حال ممکن است اعضای بدن آنها

*نویسنده مسؤول مکاتبات: دکتر کتایون نجفی‌زاده؛ تهران، نیاوران، دارآباد، بیمارستان دکتر مسیح دانشوری، مرکز تحقیقات پیوند ریه؛ تلفن: ۰۹۹۶۶۰۲۶۱-۲۱-۹۸+ و ۰۹۴۱۹۰۲۶۱-۲۱-۹۸+، پست الکترونیک: katynajafi@nritld.ac.ir